

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/104/2016
Identifikačné číslo spisu:	2311210095
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2311210095.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Rímskokatolíckej cirkvi Trnavskej arcidiecézy, so sídlom v Trnave, Hollého 10, zastúpenej spoločnosťou MAPLE & FISH s. r. o., so sídlom v Bratislave, Dunajská 15/A, proti žalovanému Slovenskému pozemkovému fondu, so sídlom v Bratislave, Búdková 36, o vydanie nehnuteľných vecí, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 5 C 149/2011, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 31. marca 2015, sp. zn. 26 Co 210/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 7. mája 2014, č. k. 5 C 149/2011-830 (v poradí druhým) nepriznal žiadnemu z účastníkov (žiadnej zo strán) právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“), keď ustálil, že v predmetnej veci nie je možné určiť hodnotu pozemkov, voči ktorým bolo konanie na návrh žalobkyne čiastočne zastavené; z tohto dôvodu nie je možné ustáliť predmet konania ani určiť pomer úspechu a neúspechu strán sporu. Vecne mal za to, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania nielen vzhľadom na čiastočnú úspešnosť žalobkyne i žalovaného, ale i z dôvodu, že pôvodná žaloba žalobkyne bola výrazne menená až po piatich rokoch od podania žaloby, čo nemožno pripísať na vrub žalovanému, keďže žalobkyňa aj po tak dlhom čase od podania žaloby nebola schopná presne špecifikovať nehnuteľnosti, ktoré žiadala vydať. V značnom rozsahu bolo konanie zastavené z podnetu žalobkyne, ktorá ako dominus litis jediná mohla nakladať so svojou žalobou, a to ako v časti vydania nehnuteľností, tak aj v časti vydania prislúchajúcej dokumentácie k nehnuteľnostiam, pričom požadovaná dokumentácia nebola špecifikovaná počas celého trvania konania. Žalobkyňa počas konania viackrát menila, resp. upravovala petit návrhu, pričom žalovaný nezavinil podanie návrhu, pretože na základe výzvy, ktorá predchádzala podaniu žaloby, nebolo možné vydať žalobkyni nehnuteľnosti, lebo neboli dostatočne špecifikované a žalovaný tak nemal možnosť sa so žalobkyňou mimosúdne dohodnúť.

Žalovaný nezávinil svojím konaním podanie žaloby. Žalobkyňa podala žalobu na základe reštitučného zákona; žalovaný mal snahu riešiť situáciu mimosúdnu cestou (i počas konania), avšak z dôvodu, že predmetné nehnuteľnosti neboli riadne špecifikované, nemal možnosť ich žalobkyňi vydať.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. marca 2015, sp. zn. 26 Co 210/2014 zmenil uznesenie Okresného súdu Galanta zo 7. mája 2014 č. k. 5 C 149/2011-830 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania, a to náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 7.613,58 € k rukám jej splnomocnenkyne do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia; žalovanému súčasne uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 570,73 € k rukám jej splnomocnenkyne do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Uviedol, že povinnosť nahradiť trovy konania nezahŕňa všetky trovy, ale iba tie, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva; súd nemôže zaviazat' účastníka na náhradu tých trov, ktoré boli vynaložené zbytočne. Nestotožnil sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, keď žiadnej zo strán nebolo priznané právo na ich náhradu. Správnym a najmä spravodlivým by nebolo ani priznanie náhrady trov konania (resp. právneho zastúpenia) žalobkyňi vo vyčíslennej výške. Zo strany žalovaného nebola daná dôvoda na podanie žaloby, keď s vydaním nehnuteľností súhlasil, avšak ich riadnemu vydaniu z jeho strany musela predchádzať ich riadna špecifikácia, čo už bolo úlohou žalobkyne, ktorá si túto svoju úlohu splnila až podaním z 28. mája 2012. Do tohto času neboli sporné nehnuteľnosti riadne identifikované, riadne ich neoznačila ani žalobkyňa a teda ani žalovaný sa nemohol zaoberať ich riadnym vydaním. Rovnako nemohol uzavrieť so žalobkyňou mimosúdnu dohodu pred začatím súdneho konania v prejednávanej veci, ak v čase podania žaloby nebola dostatočne zrejmá a jasná predmet vydania (resp. sporu). Žaloba bola zjavne podaná z dôvodu zamedzenia uplynutia lehoty na navrátenie vlastníctva v zmysle reštitučného zákona (preklúzia). Žalovaný nikdy nespochybňoval právo žalobkyne na navrátenie vlastníctva, ani to, že by nemal byť osobou povinnou nehnuteľnosti vydať a toto vlastníctvo žalobkyňi takto prinavrátiť. O tejto skutočnosti svedčí i fakt nepodania odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam žalobkyňi vrátené. Odvolací súd považoval za spravodlivé priznanie náhrady trov právneho zastúpenia žalobkyňi až od času, kedy presne a jasne identifikovala sporné nehnuteľnosti, t. j. nehnuteľnosti, ktorých vydanie žiadala, lebo bez jasnej identifikácie týchto nehnuteľností nebolo možné od žalovaného spravodlivo žiadať ich vydanie. Až vykonanie takýchto úkonov v konaní, t. j. tých, ktoré nasledovali po zmene žaloby, možno považovať za účelné a v súlade so zásadou hospodárnosti. Úspech žalobkyne po takejto zmene žaloby je nepopierateľný a nespochybniteľný, je však potrebné zohľadniť, že v čase podania pôvodnej žaloby žalobkyňa nemala šancu byť úspešná a trvalo jej ďalších päť rokov, kým zmenila žalobu do takej podoby, v ktorej úspešnou byť mohla. Znalec RNDr. František Bergendi stanovil znaleckým posudkom č. 3/2013 cenu predmetu sporu na 258.036,20 €, keď pri stanovení ceny vychádzal z vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších zmien a doplnení; táto cena bola stanovená v súlade so zaužívanou praxou správne. Základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je potom suma 937,81 €. Žalobkyňi tak patrí náhrada trov právneho zastúpenia pred súdom prvej inštancie (za úkony právnej služby špecifikované v rozhodnutí odvolacieho súdu) vo výške 7.613,58 €; v odvolacom konaní jej patrí náhrada trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby - podanie odvolania proti uzneseniu o náhrade trov konania vo výške 570,73 €.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. pred 1. júlom 2016, ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p. (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 do 30. júna 2016 išlo o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) a dôvodnosť ustanoveniami § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O. s. p. Namietala, že nie je možné súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, ktorý odoprel žalobkyňi právo na náhradu trov konania za úkony vykonané od podania žaloby do spresnenia petitu v roku 2012. Odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, svoje závery ani dostatočne neodôvodnil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné, zmätočné a arbitrárne. Arbitrárnosť pri výklade a aplikácii ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich postup súdu pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania, ustanovení zákona č. 161/2005 Z. z. ako aj postup súdu v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky predstavujú

podľa právneho názoru žalobkyne takú vadu konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Právny názor, ktorý vyslovil odvolací súd v napadnutom uznesení, navyše nemá oporu v žiadnom právnom predpise; postupom a napadnutým uznesením odvolacieho súdu bola žalobkyni odopretá spravodlivosť, odvolací súd konal v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie alebo alternatívne napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalovanému uloží povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania a trovy právneho zastúpenia prvoinštančného a odvolacieho konania v celkovej výške 25.413,95 €.

4. Žalovaný v podanom vyjadrení označil dovolanie žalobkyne za neprípustné a žiadal, aby bolo odmietnuté, resp. pre jeho nedôvodnosť zamietnuté; v bližších podrobnostiach poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia.

5. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O. s. p.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

8. V prejednávanej veci bolo dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti výroku o náhrade trov konania. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. V zmysle § 239 ods. 3 O. s. p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. neplatia (o. i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania. Dovolateľka napadla dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách (prvoinštančného) konania. Takéto uznesenie je podľa § 239 ods. 3 O. s. p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená.

9. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené ustanovenia konštatuje, že žalobkyňou podané dovolanie nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné. Neprípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda možnosť dovolateľky domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdom konaní, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou v konaní, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

10. Predmetné dovolanie by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo; nepreukázaná bola tiež vada konania žalobkyňou namietaná (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

11. Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. namieta, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, svoje závery ani dostatočne neodôvodnil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné, zmätočné a arbitrárne. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný

případ, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje zreteľné vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, ktoré spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Pokiaľ je v dovolaní žalobkyne namietaná aj iná vada, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je potrebné uviesť, že táto bola do 30. júna 2016 považovaná za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

12. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania nebolo možné považovať nesprávne právne posúdenie veci; k záveru, že nesprávne právne posúdenie nie je vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. najvyšší súd dospel už dávnejšie vo viacerých rozhodnutiach - viď najmä R 54/2012, ako aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v prejednávanej veci nejde.

13. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

14. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p.; v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. Preto najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol, a to bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.